

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KOZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 2 frt 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felőlős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
SZITVÁY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Illóí-út 25. szám. (Köztelék).

Teleszky István.

A magyar közéletnek ismét nagy vesztesége van: *Teleszky* István, volt igazságügyi államtitkár, a magyar jogászvilág egyik legszorgalmasabb munkása Koritnyiczán e hó 5-ikén meghalt. *Teleszky* István elhunytával a modern jogtudás egyik alapvető munkása halt meg. Már a pálya kezdetén hangos sürgetéssel követelte az igazságszolgáltatásnak modern szellemben való módosítását s a mit az utolsó évtizedekben Magyarország igazságügyén lendítettek, abban része volt *Teleszky* Istvánnak. Roppant szorgalommal dolgozott, nem maradt a jogi életnek egy mozzanata sem, a melyet figyelmen kívül hagyott volna. Egyik legnagyobb műve az öröklési jogról szóló törvény, a melyet Európa legkitünőbb jogtudósai is kitünőnek ismertek el.

Amikor belekerült a képviselőházba, sem vészelt el a politika forgatagában. Jogász maradt mindvégig nagy munkarejének, meg képességének méltó elismerése volt, mikor Tisza miniszterelnöksége alatt igazságügyi államtitkár lett. Sokáig azonban nem tolthette be ezt az állást, lappangó betegsége megbénította munkaerejét s leköszönt a méltóságáról. De azután is mindvégig törhetetlen buzgósággal dolgozott a közérdeknek, csak a halál ütötte ki kezéből a tollat. Az egész országban mély részvétet keltett elhunytja, mely a magyar jogászság pótolhatatlan

vesztését jelenti. — *Teleszky* István életrajzi adatait a következőkben foglaljuk össze:

Teleszky István 1836 ápril 4-én Szatmártt született. A jogi tanfolyamot a budapesti egyetemen végezte, 1859-ben a jogtudori szigorlatot,

Teleszky István.

kat, 1860-ban a gyakorlati közjegyzői vizsgálatot, 1861-ben pedig a gyakorlati ügyvédi vizsgálatot tette le. 1861. év végén mint ügyvéd telepedett le Nagyváradon. Ugyanezen időben kezdte meg szereplését a közügyek terén mint Biharmegye tiszteletbeli alügyésze. Nagy-Várad és Bihar vármegye törvényhatóságainak bizottsági tagjává választott s mindkét törvényhatóságnak tiszteletbeli főügyészévé neveztetett ki. 1874-ben az igazságügy-miniszter a magánjogi törvénykönyv örökösödési részének elkészítésével bizta meg. 1874-ben mint balközépit Nagyvárad városa választotta meg, 1887-ig Ugocsa-megye nagyszöllősi kerületét képviselte.

1888-ban többszöri felhívás után elvállalta az államtitkári állást az igazságügy-miniszteriumban s az öröklési jogról szóló törvényjavaslatot, saját művét, már mint államtitkár képviselte. A Széll-kormány megalakításánál erősen emlegették őt mint igazságügyminisztert. Széll tényleg fel is ajánlotta régi barátjának ezt a tarczát, de *Teleszky* öregségére való tekintettel nem felelhetett meg a bizásnak.

A hét története.

(A kiegyezés Ausztriában. — A Hentzi-ünnepély. — Idegen bálványok.)

A nyári pihenés időszaka végefelé jár s immár a politikai életben is látunk egy kis mozgólámpát. Természetesen, a kiegyezés kérdése kezd ismét kísérteni, mert, mint tudjuk, a mi parlamentünk annak rendje s módja szerint meghosszabbította ugyan a kiegyezést 1907-ig, hanem erre az osztrák parlament még nem mondott sem igent, sem nemet. Mi az osztrák kormányval egyeztünk meg s ezt a megegyezést Ő felsége is szentesítette. De az osztrák kormány saját parlamentjének beleegyezését nem nyerte meg a kötött alkuhoz. Lehetséges, hogy a mit a király is jónak látott és a kormány akart, azt a parlament többsége nem fogja akarni. Az osztrákoknak egymás között még leszámolni valójuk van.

Az azonban mégsem történhetik meg, hogy a kiegyezésre vonatkozó megállapodásokat magukra nézve érvénytelenné tegyék. Ha az osztrák parlament ezt akarná, akkor egyszerűen hazaküldenék a honatyákat, a 14-ik paragrafusnál fogva felfüggesztenék az alkotmányt s mégis betartatnák Ausztriával a kiegyezést.

Az osztrákok tehát most azzal ijesztgetnek bennünket, hogy azt a bizonyos 14-ik paragrafust eltörlik a föld színéről, csak egyszer összeüljön az országgyűlés. Akkor persze a kiegyezés Ausztriában érvénytelenné válnék, miután ezt császári rendeletekkel nem lehetne többé rákényszeríteni. Mi pedig a legzavartabb helyzetbe jutnánk, mert átmenet nélkül, sürgősen át kellene térni az önálló vámterületre.

De nincs okunk megijedni az osztrák pártok fenyegetésétől. Azt a 14-ik paragrafust, a mely bennünket biztosít, hogy a kiegyezést ott is betartják minden esetben, a törvényhozás nem törölheti el. Mert mielőtt a parlament kikezdené ezt a paragrafust, feloszlatták szépen és hazaküldik a honatyákat.

Az Ausztria szétbontására törekvő osztrák politikai pártok minden agyarkodása hasztalan. Ha tetszik, ha nem tetszik, tiszteletben kell tartaniok a kormányukkal kötött kiegyezésünket, ennek megszegésével nekünk kárt nem okozhatnak. Ha pedig a válás ideje bekövetkezik, lesz rá gondunk addig ugy előkészülni, hogy ne mi fizessük azután a tartási díjat. Addig akár hogyan rugdalózik az a makranczos menyecske, be kell tartania a szerződést!

A Hentzi-ügy, a mely már-már elaludt, újra feltámadt. A Hentzi és elesett társai hantjait ugyanis a régi, nyilvános térről egy katonai iskola telkére vitték át. Az új siremléket e hó 12-ikén katonai ünnepek között leplezik le.

Sokaknak fáj — és méltán — hogy annak a férfinak az emléket, a ki ellenünk forgatott fegyvert, itt, ebben az országban ünneplés tárgyává teszik s ezzel ismét feltépi a már hegedni kezdett sebeket. Az ünnepély nem lesz az an politikai jellegű, polgári hatóság nem vesz ezen részt, csak a katonaság. Jo érzést mégsem kelt ez az ünnepély sehoh az országban.

Hiszen nem az fáj nekünk, hogy egy bajnoki halált halt katona emléke előtt meghajlik a katonaság. A vitézség erényét még ellenségeinkben is tudjuk mi tisztelni. Csak az bánt bennünket, hogy miért nem hajlik meg a mi nemzeti hőseink emléke előtt is a katonai szellem? Ha láttuk volna a hadsereg képviselőjét ott a Petőfi-ünnepélyen, ha láttuk volna, hogy a lobogó meghajlik a Petőfi emléke előtt, a ki vitéznek is volt olyan, mint Hentzi, akkor fel sem tűnne nekünk, hogy néhány nap mulva a Hentzi emléket ünneplik. De a ki *miattunk* ontotta vérért, azt nem veszi tudomásul a hadsereg, a ki *ellenünk* használta a kardját, azt kegyeletével illeti. Idegen bálványai vannak, ez fáj nekünk. Nem ugyanazon eszmék lelkesítik, a melyek bennünket, nem értjük meg egymást. A katonaság nem a mienk, felfogásával, szellemével vad idegen közöttünk.

Sok fájó hurt meg lehetne pendíteni ennél a témánál. Hogy a mint van, az így nincs jól, ez bizonyos. Akkor lesz igazán hadserege s állami méltósága ennek az országnak, ha a katonai pompa és kegyelet az ő nemzeti hőseinek fog szólni s ha az idegen bálványok imádásának korszaka véget ér.

Akkor majd, ha a katonaság diszbe áll s dobba üt a Petőfi-szobor előtt, mi is kalapot fogunk emelni a Hentziék siremlékének.

Aratás után.

Az aratási munkálatok szerencsésen befejeződtek. A gazda és a munkás gyümölcse meghozta gyümölesét. Ha jó áron el tudjuk adni magtárba került buzánkat, panaszkodásra okunk nem lesz. Az Isten is jó volt hozzánk s az emberek is igyekeztek ebben az évben jobbak lenni.

Ebben az évben nem történt semmi baj. A magyar földmives munkásnép kigyógyult abból a szellemi és erkölcsi ragályból, a melyet külföldről plántáltak át hazánkba és veszedelmes ügyességgel igyekeztek azt nemzetünk talajában fejlődésképpessé tenni.

Ez a ragály pár esztendeig tartott nálunk és igen sok erkölcsi és anyagi áldozatot emésztett fel. A magyar Kánaán: az Alföld, tudna e veszedelemről sokat beszélni, de hát az Alföld most hallgat és csendes. Munkásnépét ez évben megvédte józan belátása attól, hogy a dologkerülő, izgató elemek

karjaiba hullva, önmagukat és családjukat biztos veszedelembé kergessék. A magyar nép, bár nem tud németül, mégis hajlott egy ideig a bevándorolt német izgatók szavára. Szerencsére csak rövid ideig. Már ebben az évben a német proletároknak azzal felelt, hogy „kaparj kurta, neked is lesz“. A visszatért békének örvendetes jele ez.

Ugy látszik, mintha a munkást is áthatotta volna az a tudat, hogy ennek az országnak szívével, vérükkel idekötött urai mégis csak többet törődnek az ő sorsával, mint a német jött-mentek. S hogy csakugyan törődnek a kisemberek ügyeivel, még pedig fokozatosan több figyelemmel, ennek mi örülünk a legjobban, a kik ezért küzdünk.

Ime országszerte foglalkoznak a telepítés kérdésével, a melynek révén a munkásesaládokat vagyónkához, jóléthez, gyümölcsöző foglalkozáshoz igyekeznek juttatni. Hadat üzentek az uzsora ellen, a mely megint csak a szegény embernek a piéczája. A gazdák most akarnak megindítani egy országos mozgalmat, hogy az értékesítésre, fogyasztásra, a gabona elraktározására szövetkezetek létesüljenek, a melyeknek előnyeiben elsősorban a védtelen kis emberek fognak részesülni.

Szép és nagy munka indul meg itt is, ott is a magyar nép jólétének emelése érdekében. A föld-birtokosok maguk látták meg elsősorban, hogy a földművelő nép jólétének s nyugalmának biztosítása nemzeti feladat. Reméljük, hogy a nép fia is mindinkább érezni fogja azt, hogy természetes vezetőik sorsának javításán fáradoznak. S ha ekként megértjük egymást, a jött-ment izgatóktól nem lesz mit félnünk. Akkor, mint ez évben, úgy ezután is békés, hasznos aratása lesz a magyarnak.

A megvádolt Bánffy.

A mult hét közepén öt-hat tagból álló társaság ült a Parkklub verendáján, ahol a közélet kitünőségei szoktak találkozni. Ott ült a többek közt *Polónyi Géza* is. Szidta *Bánffy Dezsőt*. A társaság tagjai közt ült *Gromon Dezső* államtitkár is, akit észrevehetőleg kellemetlenül érintett ez a hang. *Polónyi* egyszerre azután olyasfélét talált mondani *Bánffy* báróról, amiért *Gromon Dezső* felpattant:

— Ilyen hangon nem lehet az én jelenlétemben *Bánffy Dezsőről* beszélni. Ő is valóságos belső titkos tanácsosa a Felsőnek, én is. Én tehát ezt szótlánul nem hagyhatom. Tudatni fogom vele *Polónyi* szavait.

A társaságban kinos esend állott be. Mindenki *Polónyira* nézett. Ő is zavarba jött, de azután azzal vágta ki magát, hogy urát adja szavának és meg is nevezte a klub egy másik tagját, mint akitől a *Bánffy* ellen hangoztatott vádat hallotta. De hozzá tette még azt is, hogy ez a klubtag pedig *Zichy Jenőtől* értesült a dolgról, amit *Bánffyról* most ő itt beszélt.

Az a vád pedig, amelyet *Polónyi* a Parkklub-

ban hangoztatott, s amelynek *Zichy Jenő* lett volna a terjesztője, nem volt csekélyebb dolog mint az, hogy *Bánffy Dezső*, mint miniszterelnök, a királyi vagyonalap telekvásárlásánál egyéni hasznot huzott avagy akart huzni.

Ez lovagias ügyre vezetett.

Zichy Jenő grófot a *Bánffy* nevében *Gajári* és *Dániel Gábor* provokálták. *Zichy Jenő* *Odescalchi Artur* herceget és ifj. *Zichy Ödön* grófot nevezte meg segédekként.

A segédek békésen intézték el a kinos ügyet, amennyiben kiderült, hogy *Bánffy* ellen ez a vád félreértés alapján, igaz ok nélkül keletkezett.

Részünkről a *Bánffy* ellen való támadásokat most már, mikor lelépett a szintérről, nem tartjuk helyénlevőnek. A gyanúsítás fegyverét pedig éppen nem tartjuk méltónak vezető politikusainkhoz. Mert az a politikai szenvedélynek esunya elfajulása, mikor valaki politikai ellenesét személyesen gyűlöli s egyéni tisztességének rovására tör. Ez nem méltó egy törvényhozóhoz, bármely politikai párthoz tartozzék is.

A románok és a Petőfi-ünnep.

Már rég nem folyt le ünnep oly zavartalanul, mint az ötvenéves *Petőfi-émlékünnep*. Egy hang sem volt hallható, daczára annak, hogy ellenségeink száma nem csekély; sőt mi több: azok a nemzetiségek, melyek a magyarsággal viszályban vannak, felhasználták az ünnepélyes alkalmat, hogy közelebb jöjjenek hozzánk és legalább erre az egy napra pihentessék a fegyvereket. A nemzetiségek hallgatólag fegyverszünetet tartottak, hogy közösen üljék meg a magasztos ünnepet. Szászok, szerbek és magyarok nyujtottak egymásnak kezet *Segesvárott*. A románok távol maradtak az ünneptől. Ez igaz ugyan; de nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az ő helyzetük különösen nehéz volt. Az ellenségeskedés románok és magyarok közt — fájdalom, hogy ilyenről kell beszélni — ugyanis a szabadságharczából ered, melyben *Petőfi* hősi halált halt. Nem tartjuk itt helyén valónak azt kutatni, hogy a régi harag mily mértékben indokolt, de a mi tény, az tény, s a románoknak attól kellett félniök, hogy az ünnepélyen való részvételük, ha talán nem is keltett volna keserőséget, lehet, hogy őszintének sem tartották volna azt.

A románok talán csak a részünkről tapasztalt előzékenység győzhetné meg a multak után, hogy a megtért fiuban testvéreket látunk.

A *Petőfi-ünnep* — reméljük — meggyőzte román testvéreinket, hogy nálunk minden harag eltűnt, s hogy a multat multnak tekintjük. És a mint reméljük, hogy a közös ünnep szászokat, szerbeket és magyarokat nem csupán erre az egy napra hozott egymáshoz közelebb, hanem hogy a barátságos hangulat ünnep után is megmarad, s utóhatása lesz,

ugy hisszük, hogy románok és magyarok közt jobb viszony fog bekövetkezni és hogy nincs messze az idő, mikor e hazának minden fia a legjobb egyetértésben fog egymással élni, tekintet nélkül az anyanyelvre, tekintet nélkül az elmúlt időkben történt eseményekre, egyes-egyedül abban a törekvésben, hogy a közös hazát nagygyá, hatalmassá és boldoggá tegyék!

KÜLFÖLD.

Dreyfus bírái előtt. Franciaország egyik kies városkájában: *Rennesben* a napokban kezdte meg a katonai törvényszék a visszahozott Dreyfus kapitány újbóli kihallgatását. Természetesen az egész mivel világi óriási érdeklődéssel várja a kihallgatás eredményét. A szerencsétlen Dreyfus iránt általános a részvét.

Dreyfust rendkívül megtörte a négy évi kínos fogság. Gyomra oly nagyon elgyengült, hogy csak tojást és tejet tud enni. Gyengesége miatt állandóan reszket és sokszor rendkívül fel van indulva. Halk hangon, zavaros feleleteket ad, a melyek eddig — általános vélemény szerint — a javára szolgáltak. A tárgyalás csak két napig volt nyilvános; néhány napig a törvényszék zárt üléseket fog tartani, mert fontos államtitkok forognak szóban.

Bűnös-e a Dreyfus abban, hogy hazájának fontos katonai titkait elárulta? Ezt a kérdést teljesen talán sohasem világítják meg, olyannyira össze vannak már kuszálódva ennek az ügynek a fonalai. Az a legvalószínűbb feltevés, hogy a Dreyfus-ügyben sokan bűnösök, de magának Dreyfusnak sem áll rendben a szénája. Azt is mondják, hogy az ördög sem törődne Dreyfussal, ha véletlenül zsidó nem volna; az a szerencsése, hogy hitsorsosai szívósan ragaszkodnak megmentéséhez, már pedig a pénz hatalma az ő kezükben van. Ebben az állításban is lehet igazság. Nemsokára megtudjuk a Dreyfus illetékes bíráitól, hogy ez a sokat bolygatott ügy hol és kinek a diadalával végződik?

MI UJSÁG?

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése július hó 31-ével lejárt és a kiknek a laphoz utalványt mellékelünk, felkérjük, hogy az előfizetésüket mielőbb ujtsák meg, mert ezek a t. előfizetők több számot már nem kapnak.

A király vadászata. Ő felsége a király ezidő szerint vadászatokban keres üdülést. A napokban Weissenbachban 57 zergét ejtettek el, a király és Ferencz Ferdinánd főherczeg mindegyik 22 zergét lőtt. E hó 8-ikán a király vadász kíséretével együtt Ischlbe érkezett. A néhány nap óta Csorbatónál üdülő József Ágost főherczeg is zergevadászatokat tart a közeli

havasokban. Kirándulását mindjárt első nap szép eredmény kísérte, a mennyiben ő maga összesen nyolcz darab zergét terített le, kísérete pedig összesen szintén nyolcz szép példányt lőtt.

Petőfi Zoltánról. Egy közvetetlen szemlélő *Ludvigh* József nagyváradi tanító szivességéből érdekes adat került a nyilvánosságra Petőfi Sándor ifjan elhunyt fiáról. A költő fia is örökölte apjának nyugtalan természetét, az ő fékezhetetlen egyéniségét és nagyon nehezen idomítható lélek volt, bármely pályára szánták is őt gyámjai. A pusztán sohasem volt tankönyv a kezében. A Geiszt-családnál, hol Petőfi István tisztartó volt, majdnem haláláig, bizonyos Kelemen nevű nevelő volt huzamosabban. A kis P. Zoltán napról-napra megfordult a Ludvighék házában. Nem is érezte jól magát másutt, mint ott, mert itt leplezetlenül elpanaszolta helyzetét s elmondta a mi a szívében feküdt. Hogy mit vett szigorúságnak Pista bátyja részéről, azt nem tudjuk egész bizonyosan, de bizonyos, hogy nem szeretett náluk lenni. Többször ismételte, hogy még az ebéd sem esik jól odafent s már előre fázott és trémázott, ha a cseléd a kastélyba hívni jött. Sokban hozzájárult mindehhez Petőfi István felfordult családi állapota, mert ő hitese feleségét egy más asszony kedvéért, a ki szintén férjes nő volt, magától eltaszította és ezzel élt együtt. Petőfi István a fegyelmet jó szándékkal alkalmazta, s azért semmi rosszat nem lehet találni abban Petőfi Istvánra, ha unokaöcsesét a jó utra vezetni s belőle erős kézzel embert faragni akart.

Hány katona van a világon? Egy amerikai ujság a következőleg adja meg erre a kérdésre kulturális szempontból is érdekes választ, a mely a béke katonai létszámot így állapítja meg: Európában 3.475.000 katona van, még pedig legtöbb Oroszországban 896.000, Németországban 580.000 s Franciaországban 570.000, van, ellenben logkevesebb Dániában 10.000. Ázsiában 800.000-re tehető a létszám s Kínában 270.000, India 200.000, Japán 100.000, ezek tartanak legtöbb katonát. Amerikában 150—160 ezerre tehető a katonák számát, a melyből Mexikó 40, az északi Egyesült-Államok 30 ezret tartanak. Az egész világon kerek számban 4.600.000 katona lehet létszám szerint s ennek az eltartására évenként átlag 12 milliárd forintot fordítanak... Háboru idején a fegyverkötelesek száma magában Európában nem kevesebb mint 25 millió, hiszen Oroszország 8 millió, Németország 5 millió, Franciaország 4 és fél millió, Olaszország 3 s Ausztria-Magyarország 2 millió embert állítana ki háboru esetén!... Vajjon egy ilyen horribilis társadalmi körrel, különösen pedig a kiváltságokkal annyira felruházott körrel szakíthatott-e a haagai békekonferencia?... Pedig az emberiség áldása sokszorosan növekednék, ha a sok-sok milliárdnyi forintot kulturális célokra fordítanák!

Három császárt szolgált. Öreg, ősz ember dolgozik künn az udvaron. Talyigára rakja az udvaron elszórt, haszontalan szemetet, s szállítja ki a szemetes kocsi. Egyenes még az öreg, mint egy sudárfa s őszbe csavarodott bajusza is hegyesre volt kivenve.

— Hány éves öreg? kérdi tőle egy, az udvaron báméskodó alak.

— Nyolczvan leszek, ősszel kérem szépen...

— Még egészen legény-ember!...

... Az öregnek jól esik a dicséret. Büszkén néz körül. Azután pedig sóhajt egy nagyot:

— Hejh, pedig három császárt szolgáltam már ki.

— Melyik az a három?...

— Hát: Ferdinánd, Kossuth Lajos és Ferencz József...

... S az öreg büszkén tolja tovább a szemetes taligát, a hogy illik olyan emberhez, a ki már három császárt szolgált ki.

A talmi-alispán. Körmönfont csalókat fülelt le a minap a lugosi rendőrség. A derék társaság tagjai intelligens emberek, a kik közül az egyik mindenfelé Fialka alispán neve alatt szerepelt s mint ilyen, ügyefogyott parasztokat csapott be. Véletlenül jöttek a banda nyomára. A lugosi vármegyeházára beállít Dobrea Miklós, rudarini földmives és az alispánt kereste, hogy átadja neki — ugymond — a még hátralékos 12 frtot. Az alispán elé vezették, a ki mindjárt látta, hogy a jámbor atyafit befönték. Elmondatta vele, hogy micsoda jogzimen hozza neki a még „követelt 12 forintot.”

— Hát, instálom, nagyságos alispán ur — beszél Dobrea, — a minap bejöttem Lugosra, hogy az alispán urral eligazítsuk azt a kis telekkönyvi hibát, a mi még a földeskémre van kebeleztve. Jövök befelé a megyeháznak, mikor egy idegen nagyságos ur megszólít, hogy mi járatban vagyok?

— Megyek az alispán urhoz, — mondok, — valami esetem volna nála.

— No, akkor éppen jó, hogy találkozunk, mert nekem nagyon jó barátom a Károly, majd szólok neki, oszt hamarosan nyélbeütjük a sorját. Mondok, köszönöm a nagyságos ur jóindulatját, — és azzal elindultunk erre befelé. Tévelyegtünk vagy egy félórát, mire aztán bevezetett egy szépszobás házba, a hol egy másik nagyságos ur volt, annak elmondtam a sorsomat és instáltam, hogy igazitaná el.

— Rendben lesz minden, menjen csak szép nyugodtan haza — mondá arra az a másik alispán ur, — a költség mindössze csak 60 frt lesz, ezt fizesse itt le, aztán nyugodtan alhatik. Nálam azonban csak 48 frt volt, — mondok — tán elég lesz ennyi, de hát aszondták, sok bélyeg köll a telekkönyvre, — odaadtam a pénzt és eljöttem, hogy a 12 forintot majd holnap behozom. Ugy mondták, hogy majd várnak a vasutnál. Nem gyüttek, hát ide hoztam a 12 frtot, — tessék. Csak aztán — instálom, el legyen igazítva az a kis eset.

Fialka alispán látta, hogy a jámbor Dobrea csalók körme közé került, azonnal jelentést tett az esetről a lugosi rendőrségnél, mely még aznap ki nyomozta a talmi alispán urat, R. F. megyei díjnyokot és czimboráját, a kiket letartóztattak, mert aligha másokat is be nem csaptak ilyen módon.

Ne hagyjuk pusztulni a magyar gazdákat. A közelmúltban jelent meg a földmivvelésügyi miniszternek, a gazdasági tudósítók jelentése alapján készült kimutatása az ideai termésről. Miután ezen jelentésben az erdélyi vármegyék termés eredménye benn nem foglaltatik, ellenben az alább közölt múlt évi számcsoportban a Királyhágón tul levő megyék termelése igen, örömmel kell konstatálnunk, hogy — bár az eredmény nem mulja felül, sőt el sem éri várakozásainkat, az mégis kielégítő, mert kivéve az árpát és zabot, termésünk eddig is több, mint az elmúlt esztendőben volt, másrészt mert széles e világon annyira sujtattak a gabonatermő államok, hogy bevitelre nagyon reá vannak szorulva.

A termés eredménye ugyanis:

A gabona neme	Az ideai termés	A tavalyi termés
	métermázsákban	
Buza	37.687,290	34.897,705
Rozs	11.840,676	11.799,664
Árpa	12.404,426	12.483,021
Zab	11.042,369	11.424,423

Ezen számcsoportnál mi sem igazolja jobban, hogy első sorban őstermeléssel foglalkozó állam vagyunk s ezért mindenek előtt a magyar gazda boldogulását kell szemünk előtt tartani, mert ipar és kereskedelem hazánkban csak akkor fog virulni, ha nem hagyjuk pusztulni a magyar gazdát. Vegyük tehát elejét első sorban annak, hogy a gazda életét a gabonauzsorások hordája veszélyeztesse, hogy a különféle börzemakinációk a gabonaneműek árát akkor, a midőn a gazdának leginkább van szüksége pénzre, annyira lenyomja, hogy alig fizeti meg a vetőmagot és munkát, de hasznot nem ad. Ragadjuk ki a gazdát a vidéki takarékpénztárak polipkarjai közül, melyek csak nem uzsorakamatu kölcsönei a koldusbotot nyomják kezükbe, de nem segítséget. Tegye magáévá a magyar kormány az 1890-ban alapított „Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet” azon — immár gyakorlatilag bevált — ezéjlat, hogy a magyar gazda az alacsony gabonaáraknak megfelelő olcsó kamatu s a földbirtok tényleges forgalmi értékével arányban álló magas összegű, könnyen törleszhető kölcsönhöz jusson! Mert ha a magyar gazdaközönség helyzetén javítottunk, ipar és kereskedelem is fel fog lendülni.

Budapesten VI., Váci-körut 39. szám alatt levő „Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet” nagy horderejű vállalkozásának gyakorlatilag való bevalását mi sem igazolhatja jobban azon körülménynél, hogy fennállása óta 50.000,000 frtot meghaladó kölcsönöket helyezett el magyar földbirtokosok között, mert kölcsöneit a forgalmi érték $\frac{3}{4}$ -ed részeig olyképen szavaztatta meg, hogy a kölcsönök félévi 2-37 és $\frac{1}{2}$ %-os kamatokkal már törlesztetnek is.

Ne bizza tehát magát a magyar gazda a kormány gyámságára, hanem önmagára utaltassa magát, mert a ily kölcsönök igénybevitelével boldogulhat csak, mert nemesak olcsóbb azon pénzüintézetek kölcsöneinél is, a melyek kormány által segélyeztetnek, de mindazonáltal a magas osztaléokra törekszenek, hanem oly magas összegekben is adatnak, hogy forgató tőkére is tehet szert igénybe vételükkel.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Az aranka vagy „herekosz” elleni védekezésről.

Irta: *Barna Balázs.* (Vége.)

Sok gazda azt mondja: „nem kell nekem ugyan czédulás mag, megtermelem magam, ki is tudom tisztítani belőle az arankát”. Az első dolog, a termelés csak megy, s ha nem volt benne aranka, jó is a mag, de ezt nem tudja a gazda megítélni. Hanem venni kell belőle egy maréknyit, s azután beküldeni M.-Óvárra a vetőmag-vizsgáló állomásra; ott minden gazdának ingyen megvizsgálják, hogy van-e benne aranka. Ezt csak meg lehet tenni, mikor egy krajezárba sem kerül.

Ha azonban arankás a mag, azt a ksigazda nem tudja kitisztítani sohasem, Erre külön gépek vannak, a melyek igen drágák, s így a ksigazda által nem szerezhető meg.

Megeshetik azonban, hogy az államilag ólomzárolt mag vetése után a gazda egyszer csak egy arankafoltot talál a herésében. Első dolga ilyenkor jól összeszidni, a ki ajánlotta, mert az is csak arankás lett.

Erről azonban nem tehet senki, mert vagy a földön volt aranka még a vetés előtt, vagy madár, vagy szél hordta oda az arankamagvat.

Ezért jó, ha időközönként alaposan megvizsgáljuk a here- és luezernavetést, s ha látunk arankás foltokat, igyekezzünk azokat kiirtani.

Majdnem minden ember tud az aranka irtására egy-egy jó szert, a melyek azonban ritkán vezetnek eredményre.

Ajánlják árpapelyvával, juhtrágyával, komposztal stb. befedni, kiégetni, kikapálni stb., és még nem tudom én, mi mindent nem csinálni vele.

Nem akarom ezzel azt mondani, hogy az ajánlott módszerek egyikével sem lehet az arankát kiirtani, mindeniknél az a fontos kérdés: mikép viselkedünk keresztül az ajánlott munkát?

Mondjuk pl., Hajós István uram meglát egy arankafoltot a herésében. Veszi a kapát, kiballag, s a milyen nagy volt a folt, annyi helyen kikapálja a herét, s talán még egy villa szalmát is eléget rajta. Pár hét múlva az aranka az égetés határán kezdődve, terjed tovább. Akkor aztán boszankodik kárba vesztett munkája miatt. Igazsága van, mert így nem is ér semmit az arankairtás.

Először is megnézzük jól, milyen nagy az arankás folt, s azután a folt széléhez még egy lépésnyit hozzáréve, azonnal felforgatjuk a földet és úgy égetünk el rajta pár villa szalmát.

Miért kell ezt tenni?

Az arankának egyes vékony szálai a here

között fél méternél távolabbra is elnyulnak és ezeket nem láthatjuk. Elég, ha egy ilyen szál megmarad, mert az arankássá teszi a herét. Ezért kell venni a látható folt széléhez még egy lépésnyit, hogy ezeket is elpusztítsuk.

Mielőtt befejezném közleményemet, azt kell megemlítenem, mely időtájban ássuk és égessük el az arankás foltokat.

Mindenestre júniusban kell a kiásást és égetést végezni, mert az aranka július--augusztusban virágzik, s ezt meg kell előzni.

Ezeket akartam t. Gazdatársaim tudomására hozni, kérve, hogy az elmondottakat fontolják meg és saját érdekekben „ne legyen pusztába elhangzó szó”, hanem a legközelebbi tavasszal kíséreljék meg s én meg vagyok győződve, a kísérlet után biztatás nélkül úgy fognak tenni, mint azt cikkem folyamán ajánlottam.

Az érett dinnye ismertető jelei.

Egy gyümölcsünk sincs, melynek oly nehéz volna érettségi fokát külsőleg meghatározni mint éppen a dinnyefélék; pedig városokban nyáron át ezen gyümölcsből fogy el a legtöbb. Nagyon sok is a panasz ugy a vevők, mint az eladók részéről, mert az egyik fél sem akarja magát csalódásnak és veszteségnek kitenni.

A dinnyék érettségét és jóságát csak teljes szakismeret és hosszas tapasztalat útján lehet meghatározni s így azt is, hogy mikor szedendők és mikor fogyasztandók. Állithatjuk, hogy a mint a vevő közönség nagy része nem képes meghatározni, vajjon érett és jófajtájú-e a vásárolt dinnye, éppen ugy a legtöbb eladó sem tudja megmondani annak állapotát. Ezen okból nagyon is nehéz ily vitás esetekben dönteni. Általában különbséget kell tennünk a mezőn levő dinnyék érési idejének ismertető jelei és a piacon kínált dinnyék minőségének ismertető jelei között.

A mezőn fölismerjük a görögdinnye érettségi fokát: 1. ha az inda töve felé a dinnyétől számított harmadik levél mellett levő bajusz el van száradva; 2. ha a dinnye elveszti fehéres-harmatos színét, vagyis élénkebb színezést kap; 3. ha megkopogtatva tompa hangot ad, mint az üres hordó.

A piaci árusításra szánt dinnyét azonban néhány nappal előbb kell leszedni, különben mire eladásra kerül, tulérett lesz. Ennélfogva a piaci dinnye sohasem lehet oly jóízű és üde; mint a mezőről azonnali fogyasztásra szedett; tehát bizonyos fokig fonynyadt. A piaci görögdinnye érettségét fölismerjük: 1. ha nagyságához mérten véve könnyű; 2. ha a körmünkkel a héjba nehezen tudunk behatolni, vagyis héja kemény; 3. ha szárát levágva fehér czérnalaku szálatokat látunk a metszfelületén; 4. ha megkopogtatva tompa hangot ad és 5. ha a dinnye héja vagy egyszínű, vagy ha sávós, e sávok elkülönítet-

tek, határozottak, nem elmosódottak. Az elmosódott sávu dinnyék rendszeren elfajzottak. Ezen utóbbi jel leginkább a fajta megállapítására vonatkozik.

Lágy, fonnyadt dinnyét nem tanácsos vásárolni, mert soha sem jó izü.

A sárgadinnye érettségi fokát sokkal könnyebb fölismerni, úgy a mezőn, mint a piacon. A mezőn fölismerjük: 1. ha a dinnye a fajtáját jellemző szint veszi föl. 2. ha nagyságához mérten könnyü. 3. ha a szár, a dinnyefőnél egy vonalrepedés által körül van véve, mely az érés előhaladásával mindinkább jobban terjed, míg végre a szár egészen könnyen elválasztható a dinnyéről. A piacon levő sárgadinnye érettségi fokát fölismerhetjük: 1. ha a dinnye kellemes szagu; 2. ha aránylag könnyü; 3. ha szár körül van határolva és a másik végén a dinnye a gyengébb nyomásnak engedve kissé behorpadt; 4. ha a színe vagy sárga, vagy narancssárga színben átjásztó és 5. tulérett, ha megrázva halljuk a magnak mozgását.

Ezek természetesen csak általános ismertető jelek, melyek mellett még mindig csalódhatunk, ha az egyes fajtákat nem ismerjük.

Gyomok irtása a réteken. Az oly növények, melyek rossz, vagy kártékony takarmányt adnak, buja növényük által a jó réti füveket elnyomják s a talajból sok táperőt vonnak ki; ezeket tehát lehetőleg irtani kell. Ezt az által érzük el, ha a rétre égetett meszet, jól kiérett komposztot stb. hintünk, melyek a jól füvet fejlődésükben előmozdítják, a rosszakat pedig elnyomják. Ily módon irtjuk a mohot is. Az idejekorán való és ismételt lekaszás, mely megakadályozza, hogy az egyéves gyomok magba menjenek, ezeket kevesbiti. Ha a talaj fellágyult, czélszerű a mélyen gyökerező gyomokat kitépni. A talaj lecsapolása által a savanyu füveket tesszük tönkre, ellenben az öntözés elősegíti az édes füvek tenyésztését. Ha a rétre jó földet hordunk, s ebbe jóféle füvek magvait vetjük, erősítjük a pázsit képződést. Legbiztosabb szer azonban a gyomok eltávolítására a rétfeltörése, melyet azután jól megtrágyázunk, egy évig kapást vetünk bele s azután újra rétté alakítjuk.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos cím:
**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR**
résztársulat
BUDAPESTEN.

Gőzcséplők

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecskaavágók **Morzsolók**

Ekék **Vetőgépek**

MULATTATÓ.

A harag.

Az öreg Cseresnyés Mihály, a vén korcsmáros, az asszonyával enyelgett. Jussa volt hozzá, hát gyakran megölelte azt a hajlékony, karesu derekát. Olyanforma lics-pocs őszi estén úgy sem jön senki a csárda felé s ha már neki mégis benn köll lenni a korcsmában, hát legyen ott a szép, fiatal felesége is. Könnyebb úgy ölni az időt.

Hanem kívülről csoszogásféle halatszík, oszt belép az öreg hajdu.

— Agyon Isten csés jó estét kelmetöknek.

— Agyon Isten, dörmögi a korcsmáros, az asszony még két székkal is odább pironkodik az idegen rézésre.

— Mi ujság van ott kinn Gyuri komám?

— Hát bija sömmi sincs a mai napon, hallom hónap lössz.

— Mi lössz?

— Möggyünnek a katona gyerökök, lerugik a bakancsot, mör leszenvedték a három esztendőt. Möggyün a fiam is, szögén. Ugyse vót itthun három évig. Nem vót neki való pénzöm, mör nagyon messzi szögát, de hát csak hazakerül. A Balázs Pista irt haza, annak a levelibü tudom.

Csak elkezd a menyecske a habfehér foga vaczogni, hirtelen fázás vett rajta erőt ettől a hirtől.

Cseresnyés Mihály gondoskodva kérli tőle:

— Mi bajod van Örszikém?

— Fázom nagyon, beteg vagyok, lefekszőm.

És az ágynak dült.

Cseresnyés Mihály szomorodott képpel hallgatja másnap a szilaj kedvü legények kurjongatásait.

Mulatnak azok vigan, jó kedvvel csak a Nagy Józsinak a kedve maradt el. Nem tudja azt senki, miért oly rosszkedvü. Dehogy szólna, dehogy dalolna. Csak ül ott köztük. Ilyen volt katonáéknél is, amióta a Balázs Pista levelét elolvasták, pedig abban nem volt semmi szomoru sem, csak a Cseresnyés Mihály házasságáról irtak, annak meg mindannyian nevettek. Hanem inni tud, mint a feneketlen csap. Nem zavar bele az ő eszébe a bor, a szive meg ugysis érzéketlen.

Egyszer csak oda sarmalkodik a söntésbe, a korcsmároshoz:

— Mihá' bátyám, hogy van a felesége?

Ránéz az öreg különös furesa tekintettel, mintha ő is kérdeni akarna: — mi közöd hozzá — de csak oda felel neki:

— Beteg a szögén.

— Mi baja?

— Fázik tegnapi óta, hogy az apád itt vót.

Aztán megint csak visszamegy a gyerek a többi közé és busul úgy, mint eddig. Biztotgatják, a cigány

a nótáját kérdi, nem felel. Hanem mikor a more ugy véletlenségből rákezd: — vagy elfeledsz, mintha nem is láttál volna — no, akkor megjön a kedve akkor tür, zuz! akkor igazán nem tudják, mi lelte.

Utánna riva fakad.

Kimegy, nem mennek utána, tudják hogy visszajön, visszahozza a bánata, nem féltik.

Ó meg rányit a beteg asszonyra.

— Örzi möggyüttem, letellött a három esztendő, lány vagy-e még?

A menyecske összegöbörödik mint a fehér hópehely, ha a nap néz reá?

— Nem vagyok lány, Józsi, férhő möntem, de azér még most is csak tégöd szeretlek.

— Vétöttél már ellenöm öleget, ne bántsá hazug szavaiddal most meg a jó Istent. Csalfa vagy, hamis vagy.

— Józsi!

— Mönny el tülem, én nem bántalak tégöd, nem is bántottalak, pedig töhettem vóna. Te se érints, gyalázatos!

És ki akar fordulni, hanem a menyecske belecsimpaszkodik a kezébe...

Belép az öreg Cseresnyés.

Az öreget a kólíka kerülgeti abban a pillanatban, mikor odatekint.

Ezt az asszonyt védte ő, ezt féltette és íme, mit kell látnia.

— Józsi te gazembör vagy!

— Haggya el bátyám, igaza van, jogosan mondhati szömömbe, mör ura neki.

— Te mög az ördög mátkája vagy!

Azt nem mondhati neki Mihá bátyám, én tülem nem mondhati.

— Hát mé' gyüté akkor ide, mi? Mit keresöl itt?

— Megkérdeztem leány-e még, mör neköm megígérte, hogy az marad!

Megszédül az öreg. Ó erről mit se tudott. Gazdag ember volt, megkérte ezt a szegény szép leányt és eljött hozzá. Ennél természetesebbet nem tudott az öreg a nap alatt. Azt gondolta ez az egész. Vén feje most belezavarodik a gondolatokba, mert a fiatal feleségét nagyon szerette s most hazajött a Józsi...

Rá harmadnapra eltemették az öreget. Megölte magát bánatában, annyira szerette a szép fiatal feleségét.

Nagy Józsinak kevés hasznát vették a háznál.

Daczolni járt a Cseresnyés Mihálné koresmájába.

— Mögmutatom neki, hogy neköm nem köll. Ha mögígérte hogy mögvár, mér nem tötte mög?

A szép özvegy asszony meg busulni kezdett.

— Mér nem szeret most?

A legény daczosan ül az asztalnál, kalapját szemére huzza és ugy hallgatja a cigányt:

„Vagy elfeledsz, mintha nem is láttál volna sohasem...”

Azután felüti a szemét, senki sines ott, csak a

czigány, meg az asszony. Szilaj kedve támadt. Elhajtja a cigányt, hogy egyedül maradjon az asszonynyal.

— Örzi gyere ide mellém.

A menyecske bizalmas, édes remegéssel engedelmeskedik. Odaül önkénytelen gyorsasággal mellé s néz rá nagy két szemével.

Józsi ujjai közé veszi az ajakát:

— Mér esaltál mög?

Két nagy könnyesepp ül az asszony szemébe és faldokolva feleli:

— Nagy szörönese kerülgetött, azt hittem elfeledtél, hiszen nem irtál még csak egy bötüt se magad felül. Ne haragudjál Józsi!

És odaacsuszik egészen melléje, megmelegíti piros arcával amannak jéghideg szivetájékát, a puha kacsóját meg belenyomja a Józsi kérges nappiritotta tenyerébe.

A legény megöleli, meg is csókolja, az asszony lázas remegést érez a nagy boldogságtól...

Hanem fölugrik a Józsi:

— Mönny el tülem, mögesaltál!

Örse sirva borul a fehér koresma asztalra. Kéri az ezüst hangjával, a kristály könnyeivel, marasztalja a patyolat puha két kis kezével, hiába. És ez így tart.

A faluban beszélni kezdenek róla. Nem bántja Józsi s fáj az asszonynak, mert ő szeret a szívével a lelkével, amint csak tud s az a legény játszik vele, az nem tud feledni, megbocsájtani. Fáj az asszonynak s kezdi bántani az a hir, amelyből egy szó sem igaz.

Megmondja egyszer a legénynek:

— Ide embör köllene, magam nem gyözöm, terhes foglalkozás ez neköm.

A legény meg gyötri tovább:

— Keress egy másik öregöt!

Hanem az asszony nem olyan meghunyászkodó ám többé. Visszavágja égő arczal:

— Mért nöm hagy kend békét? Tartozom én kenlnek felelettel azért, amit töttem?

S másnap már Kovács Gyuri is ott volt a koresmában és udvarolt az özvegynek.

Józsi mosolygott hozzá.

— Csak csináljatok mig nem késő. Jó kitalálása van ennek az asszonynak.

Hanem Kovács Gyuri hamar komolyra vette a dolgot, mert tetszett neki Örzi. És csudálatos! — mintha az asszony is szerelmes kezdene lenni beléje.

Nagy Józsi meg kezdi figyelemmel kísérni őket. Rájuk nyit, mikor a legény csókolni akarja az asszonyt. No erre már csakugyan elmulik a közönye!

— Gyuri szögám, lasabban törekögy!

Amaz meg visszafelesel:

— Má' mé?

Megis felel neki Józsi, de csak ugy a botja derekával. Kivül teszi és egyedül marad az asszonynyal:

— Mi ez mögin?

VIZI VADÁSZAT.

— Nem értöm mit akar kend velem?
 — Hát hogy feleségöm lögyé!
 — De én má a Kovács Gyuri felesége löszök.
 — Azt má nem engedöm.
 — Mé nem engedi?
 — Mör nem akarom. Jussom van hozzád, neköm előbb mögigérted.

Erre már csakugyan nem szól a menyecske semmit.

Összeközelitenek...

Mézes János.

APÁK BÜNE.

— REGÉNY. —

(Folytatás.)

Irtá: **Buday Barna.**

(32)

„De én nem akarom, hogy Sándor anyja szenvedő lelkén keresztül tiporjon utat a maga czéljaihoz. Ez folytatása lenne a mai szerencsétlen állapotnak. De mit gondol Mária, ha Tencsicsnének egy szép napon bemutatnám ezeket az iratokat s megtudná, hogy milyen vezeklésen esett keresztül az a szerencsétlen bűnös ember; megismerné a Seidelné gyengéd lelkületét, szemébe csilognának a leány kipróbált ragaszkodásának, odadó szerelmének drága kövei; s mit gondol, ha akkor, mikor megtudná, hogy az ő szavától függ két kárhozottnak indult élet boldogsága; ha ekkor hirt venne arról, hogy egy ártatlan, engesztelő anygalka érkezett a földre, aki vére az ő vérének; vajjon nem ő volna-e az, aki azt mondaná: „Fiam eredj! Én küldelek. A te helyed ott van az én unokám mellett.“ Mit gondol Máriám, vajjon a természet szava nem volna-e elég ahhoz, hogy a nagyanya is könnyeivel borítsa el az ágyat, amelyben az a kis pogány született. . . . De Máriám, édesem, ne legyen hát olyan bohó, hát már micsoda sirni valót talál ezen?“

Ha tudta volna, milyen oka volt a nőnek a fölött sirva fakadni.

Mária megtörölte szemeit.

„Menjen s beszélje el ugyanezt Tencsicsnének ugyanigy, ahogy nekem elmondta.“

Takács mosolyogva válaszolt.

„Csakhogy ahhoz előbb még meg kell várni, hogy a kis pogány a földre érkezék. Kiss Mihály sürgönyileg fogja ezt tudatni velem. Az a sürgöny lesz a harmadik okmány, amelynek birtokában sikra szállhatunk a mi védenceink érdekében. Ugy-e jól mondtam így. A mi védenceink? Hiszen ki volna méltóbb és hivatottabb egy önhibáján kívül szerencsétlen leányka pátronusává lenni, mint maga édes Máriám?“

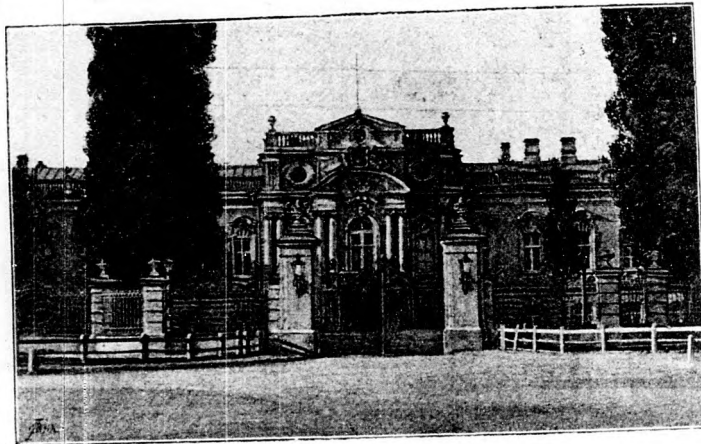
Az asszony némán bölintott fejével.

„Én tehát már előre kiterveltem a maga szerepét. Majd ha elérkezettnek látjuk az időt, ami csak a napok kérdése, maga fogja beavatni Sándort az én eljárásom eredményeibe. Azután megismerteti vele lassanként az Ilona levelét, majd Seidelné-napló jegyzeteit: azokból megtudja majd, milyen végtelenül méltatlan volt az a föltevés, amelynek hitelt adott és milyen kincset bir az elhagyott leánykában. S a mint átolvasztja lényét az a

felmagasztosító tudat, meg fogja találni jó érzéke az utat arra is, hogy közelebb férjen az anya szívéhez. Az előkészítésnek ebben a munkájában ön is segítségére lesz; én ügyetlen lennék itt, de a finom női tapintat megtalálja a helyes eszközöket. Végre én jövök az ütőkártyámmal és ami azután következik, az már nem a mi dolgunk, hanem az Istené, aki az emberek sorsa fölött itél. És most magára hagyom ezekkel a papiros lapokkal együtt. Olvassa el őket. Ki fogja érezni belőlük, mint én kiéreztem, hogy a gondviselés igazságának keresztül kell törnie a legnagyobb emberi tévedéseken is“.

* * *

A nap már bucsusugarait veti a vidékre, üdítő szellő támad alólról, mely az arató leányok vig danáját viszi szárnyain. Isten jó kedvéből való nap van. Perzselő hevét kiadta már az arany tányér és most esupa csábító, kedves mosoly a tekintete; a ki csak teheti, kint van a szabadban Isten áldásán gyönyörködni, szorgalmatoskodni; vig élet pezsdül az öreg föld hatán.

Czári kastély.

Csak Mária ül még mindig az erkélyen s szemeivel kétségbeesetten futja a papiros lapokat. Másnak üdvösség azoknak minden sora, neki méreg.

Az ozlopra futó zöld repkények közül madáresicseregés hangzik fel, ő nem halja ezt. Eltompulva az-iránt, ami kívülről jön, szivja magába azokból a papiros lapokból a keserűséget önsorsa s a gyűlöletet egy angyal iránt. Feltámadt előtte a kis szöke leány, aki gyengén, törékenyen, tehetetlenül követeli: „add vissza a kedvesemet ő az enyém, egyedül az enyém. Senki másnak a világon nincs joga hozzá.“ S a szenvedélyeiben parancsot nem ismerő, erős asszony érzi azt, hogy ez a letört virágszál sokkalta erősebb nálánál: neki csak az érzelmek salakja jutott, annak a férfilelek soha el nem idegeníthető, nemes szerelme. Érzi és tudja azt, hogy az őrzöngésig szeretett férfi egy hívó szóra elhagyja őt, a bűnös nőt, vétkének minden súlyával, szívének minden gyötrelmeivel együtt megy ahhoz a másikhoz, megtisztulva üdvözülten. És éppen ő lesz az az eldobandó, aki ezt fogja mondani az ifjunak: „eredj, felejts el engemet, keresd fel az egyedülit, a ki méltó arra, hogy boldogítsd!“

(Folyt. köv.)

Képünkhez.

Vizi vadászat. A vizen való vadászat egyike a legkellemesebb sportoknak, a melyeknek ma már a hölgyek is szívesen hódolnak. A csolnak a tapasztalt öreg halász keze alatt nesztelenül surran tova s a jól kibizott vizi vadak csak akkor veszik észre a veszélyes látogatót, a mikor már nincs menekülés. Hiába keresnek szabadulást ijedt szárnyatagóssal; a vadász biztos fegyvere leszólítja őket a légtengerből s a csolnak csakhamar megtelik kácsákkal, buvárokkal. Mi persze azt tartjuk, hogy az ilyen hadviselés nem asszonyainknak való; fegyver helyett habarókanál a kezükbe.

Czári kastély. Egy nagyuri lakást mutatunk be pompás kivitelben, a melyből az „Atyuskának” sok van, széles birodalma nagyobb városaiban. Pazar pompa s fény egyesülnek, hogy ezeket a palotákat igazi tündér otthonokká tegyék, kérdés azért, van-e azokban a hatalmas ezárnak olyan nyugodt, békés otthona, mint a szegény embernek a nádfödeles kis viskójában? Vagyon boldog-e tündér-kertjeiben az a nagy ur, a kinek minden lépését őrizni kell s a kinek fiatal szíve — hir szerint — már is annyira beleunt ebbe a dicsőségbe, hogy válni készül a trónusától . . .

Betűtalány.

G d n L n n li É T t

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő augusztus 20.

Lapunk 31. számában közölt betűtalány megfejtése:

Szent-Pétervár.

Helyesen fejtették meg: Gombkötő Margit, Kilián Katicza, Nyíreő Árpádné, Kaszapinovic Borbála, Nikodem Vilma, Györke Berta, Vörös Janka, Vadas István, Gombkötő N. János, Novák István, Magyar polgári olvasókör (Bogojava), Bertók Sándor, Bohár László, Zifferblatt Lajos, Ollé József, Sztraka János, Unger Kornél, ifj. Brumer András, ifj. Kardos Sándor, Mike György, Császár Antal, ifj. Szathmáry Sándor, Engl István.

A sorsszűzánál Kilián Katicza kisasszony neve (Szeged) jött ki elsőnek, a kinek a kifizött jutalomdíj gyanánt Petőfi Sándor összes költeményeit küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Bágyoni Imre urnak. Baraczkfáinak levelein előforduló lisztharmit betegség ellen legezelszerűben ugy védekezhetik, hogy a baraczkfákat kénvirággal (büdőkópporral) finom cukorszórával behintik. Ujabban az u. n. Aschenbrand-féle port is ajánlják, mely lapunk utján is beszerezhető. — **Lakits Manó** urnak. Köszönjük lapunk iránt kifejezett szíves jóindulatát. Ha a főbíró ur azt a bizonyos jegyzőkönyvet nem akarja kiadni, menjen az alispán urhoz. Az alispán ur már segített egyik baján, most, amidőn az új kormány alatt a jog, igazság

és törvény van zsinórmértékül kitűzve, az alispán ur fog segíteni a másik baján is. — **H. J.** urnak, *Piske*. Tanácsunk az, hogy egyszerűen ne hagyja magát a társaságból kiturni, hanem tegyen-vegyen, mint azelőtt és követelje mindentől a maga részét. Ha mégis annyira jutna a dolog, hogy a társa teljesen lehetetlenné tenné a társasviszony folytatását, akkor indítson ellene pert és követelje tőle a befektetett pénzét, a közös haszonból Önre eső részt, avagy e helyett a gépészi fizetést és mindazon károk megtérítését, a melyek társának jogtalan eljárása folytán felmerültek. Egyebet itt bajos tenni.

P. L. urnak, *Nagy-Borosnyó*. Levelét áttettük az országos méhészeti egyesülethez, a honnan felvilágosítást fog kapni. — **P. A.** urnak. A katonaság által okozott kárt tessék bejelenteni a községhez. A kiküldendő becsüsök felveszik a kárt s ennek alapján a kincstár megtéríti azt. A fuvar költséget a községi bíró, illetve az előjáróságnak szokták kifizetni, tessék ott utána nézni, mert el nem vehet. — **K. J.** urnak, *Csertő*. B. kívánsága szerint a léghajókról legközelebb bővebb ismertetést fogunk írni, miután ez a tárgy másokat is érdekel. **H. S.** urnak, *Maklár*. Köszönjük a rejtvényeket. A czég felől legközelebb tudathatjuk. — **Müller A.** urnak. Ha a kihuzott sorsjegy száma megegyezik az önével, akkor természetesen az huzatot ki. A 32-ik számban előforduló M. A. alatt levő üzenet nem önnek szolt.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, augusztus hó 12-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76--81 kg *tiszavidéki* 8.35 frttól 9.10 frtig, *pestvidéki* 8.25 frttól 8.95 frtig *fehértaljai* 8.25 frttól 8.95 frtig, *bácskai* 8.30 frttól 8.95 frtig *bánsági* 8.20 frttól 8.80 frtig.

Rozs 70--72 kg. 6.55 frttól 6.66 frtig.

Árpa: takarmánynak 60--62 kg. 5.90 forinttól 6.30 frtig *égetni való* 62--64 kg. 5.90 frttól 6.60 frtig, *sörfőzdei* 64--66 kg 6.50 frttól 7.00 frtig.

Zab 39--41 kg. 5.80 frttól 6.90 frtig.

Tengeri 78--82 kg. 4.60 frttól 4.85 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	15.30	14.70	14.10	13.50	13.00	12.70	12.20	11.00	6.20

Buzakorpa, finom 4.40, durva 4.40 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *mák* 25--30 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.00--7.50 frt, *apró* 6--7.00 frt, *tarka* 6--6.40 frt, *lencse* 7--9 frt, *borsó* héjas 7.00--8.00 forint, *köles* 4.15--4.45 frt, *kendermag* 11.50--12.00 frt, *repce* 11.50--12.00 frt. *lóhere* 42--52 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. *Régi széna* 2.20--3.30 frt, *muhar* 2.20--2.90 forint, *zsupszalma* 1.35--1.70 frt, *alomszalma* 1.40--1.50 frt.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökör* 317--355 frtig; *középmínőségű* 275--295 frtig; *gyenge minőségű* 210--240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű* mm.-ként élősúlyban 29--33 frtig, *hízott magyar és tarka ökör közepminőségű* 26--30 frtig. *Fejős tehén, magyarfajt* 21--35 forintig, *tarka* 21--32 frtig mm.-ként. *Élő borju* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 28--38 krt. *Vágott borju* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 54--58 krt.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 18.00--21.00 frt, *feljavított juh* 20--21 frt, *kiverő juh* 16.00--18.00 frt, *kecske* 13--15 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300--380 kgr. nehéz sertésért 50--51 frt., *vidéki sertés könnyű* páronként 250 kilóig 49--50 frt. — Szalonna 56--62.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 1.00--1.20, *csirke* 0.50--0.70, *kappan* 1.90--1.90 frtig, *pulyka* 4.20--5.30 frtig.

Tojás. 1 láda 29.00--30.50 frtig. meszes 00--00 frtig, tea-tojás 100 drb 2.00--2.20.

Tejtermékek. Teavaj 1--1.15 frt, *főzővaj* 80-85 kr., *turó* 8--10 kr. kgr.-kint.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 0.40--0.50, 1 mmázsa 3.00--4.00, *Petrezselyem* 100 kötés 0.00--0.00, 1 mmázsa 6.00--6.00, *zeller* 100 drb 0.40--0.60, *karalábé* 0.40--0.60, *vöröshagyma* 100 köt. 0.60--1.50, 1 mmázsa 3.00--4.00, *foghagyma* 100 köt. 0.50--0.80, 1 mmázsa 6.00--12.00, *vörösrépa* 100 drb 0.50--0.60, *fehérrépa*, *fejeskáposzta* 3.50--6.00, *kelkáposzta* 100 darab 0.50--1.00, *vörös káposzta* 0.00--0.00, *fejessaláta* 0.70--1.80, *kötött saláta* 0.00--0.00, *burgonya*, *rózsa*, 1 mmázsa 1.60--2.30, *sárga* 2.60--3.00.

1898. évi forgalom: 26,239 métermázsza.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukciókra,

melyek idei **második** sorozata (a bárány-
gyapju-aukció)

szeptember hó 20. és esetleg 21-én
tartatik meg. Az aukciókra felküldött és
„Gyapjuárverési vállalat Budapest,
Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban
részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágo-
sítással szolgál

Heller M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13.

Készpénz-kölcsön földbirtokokra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
15—60 évi törlesztésre, 3 és 1/2—4% ka-
matra. Birtokos fölmondhat bármikor, pénz-
intézet ellenben nem.

Lebonyolítás két hét alatt.

Konvertálás bélyeg és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet

Budapest, VI., Váci-körút 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is aján-
lott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 kölcsönt szavaz-
tatott meg.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

821. szv. szám. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

*A székesfehérvári magy. kir. állami méntelep székesfehérvári,
bábolnai, nyitrai, nagy-atádi és palni osztályaiban elhelyezett
katonai legénység és ménállomány részére 1899. november hó 1-től
1900. október hó végéig szükségelendő*

kenyér, takarmány és egyéb czikkek

biztosítása iránt a székesfehérvári magy. kir. állami méntelepparancsnokság számvivő
irodájában

1899. évi augusztus hó 24-én délelőtt 9 órakor

zárt ajánlatok tárgyalása fog megtartatni.

A közelebbi szállítási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami méntelep irodájában
megtudhatók, a hol a szállítási feltételek füzeté is betekinthező és a honnan az árlejtési
hirdetmény kívánatra megküldetni fog.

Az érdeklődők ennél fogva azon felhívással értesítettnek, miként az erre vonatkozó
ajánlataikat a kitűzött határidőig annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezettek
figyelmén kívül hagyatnak.

Kelt Székesfehérvár, 1899. július hó 15-én.

439

Sz.-Fehérvári magy. kir. méntelep parancsnokság.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

A legmagasabb
díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav-
tartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor,
különösen sovány talajok javítására, kitünő hatásu az
összes gabonaneműek, kápás és olajnövények, lóhere és
luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen
a rétekre. — **Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb**
foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára,
felülmulja az **összes superfoszfátokat**. — A citrátban
oldható foszforsav-tartalomért **szavatosságot** vállalunk,
netaláni hiányt megtérítünk. Árajánlatokkal, szakmunkákkal
és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

A csehországi Thomasművek prágai foszfátliszt
eladási irodájának vezérképviselőse

a magyar korona orsz. területén

Kalmár Vilmos,
BUDAPEST,
VII. Erzsébet-körut 31. sz.

Martellin a legfinomabb dohánynemesítő trágya
kiz. eladása. **Kainit.**

Kifünő minőségű stájerországi tégelyaczel, kaszák és szecskavágók-kések gyári áron.

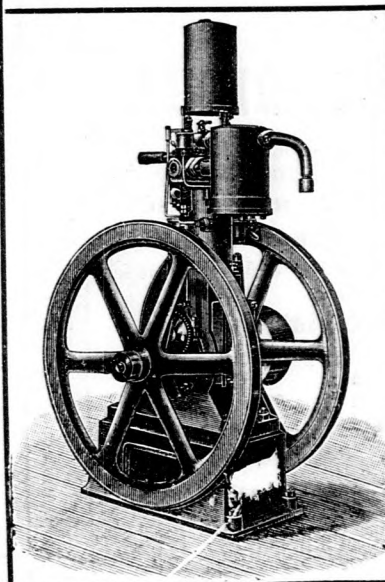
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv. társaság

BUDAPESTEN.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 469.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

**adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.
nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kívá-
natra küldünk.

54658/II. 2. a.

Hirdetmény.

A kishéri, bábolnai mezőhegyesi és fogarasi ménesbirtokon és a gödöllői koronauradalomban termesztett magvak, a mennyiben azok az uradalom saját céljaira nem szükségesek, az alább részletezett feltételek mellett

vetőmagul

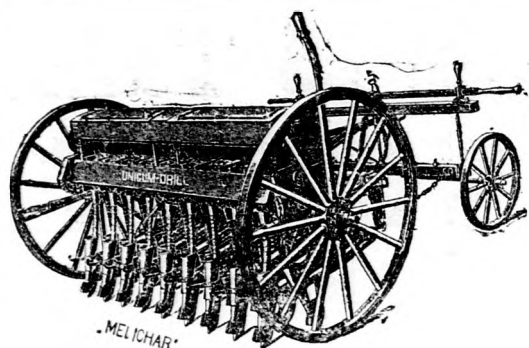
mindazon gazdáknak kiadatnak, a kik ez iránt a birtokok igazgatóságaihoz fordulnak.

A feltételek a következők:

1. Egy gazdának (vevőnek) egy és ugyanazon gabonanemből 100 q-ig egyéb vetőmagvakból 10 q-ig terjedő mennyiség adható el.
2. Az eladási árak Kishérrre és Bábolnára a győri, — Gödöllőre és Mezőhegyesre a budapesti, végül Fogarasra nézve a fogarasi piacon jegyzett piaci, vagy tőzsdei árak alapján fognak megállapítani olyképpen, hogy az elszállítás napján jegyzett tőzsdei vagy piaci árakhoz, a vetőmag minőségéhez képest métermázsánként 50 krtól 1 forintig hozzászámítatik, az így megállapított árakból azonban szállítási költségre Kishéren és Bábolnán 20 kr., Gödöllőn 15 kr. és Mezőhegyesen 50 kr. levonatik.
3. A szükséges vetőmagvakra **előjegyzéseket** is tehetnek a gazdák az említett uradalom igazgatóságainál és pedig őszi gabonára **folyó évi szeptember 30-ig**, tavasziakra pedig **folyó évi december 31-ig**, megjegyezvén, hogy a vetőmagvak eladása, illetőleg kiszolgáltatása egész éven át fog teljesíteni.

Budapest, 1899. július hó 23-án.

Földmívelésügyi m. kir. miniszter.

Az „Unicum-Drill“

egyetemes **so baveetőgép** sokoldalú használhatóságánál, czélszerű szerkezeténél fogva egész Európában **a legjobb hirnévnek és a legnagyobb kelendőségnek** örvend, ezeknél fogva az összes eddigi vetőgépek között az

első helyet foglalja el.

Árjegyzékkel és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

Melichar Ferencz

cs. és kir. szabad. kizárólagos vetőgépgyára
Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Egyedüli kizárólag sorbaveetőgépekkel foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

Megröbálás vagy más gyártmányival való összehasonlítás végett gyártmányaimat a t. gazdaságközönség rendelkezésére bocsátom.

MAGYARHON ELSŐ. LEGNAGYOBBO ES LEGIOBB HIRNEVU ÓRAÜZLETE.

Hírlapított 1847.

Brau suweller & Söhne

Brau suweller & Söhne, Cs. és kir. kizárólagos gyártója a nemzeti aranyéremek és a nemzeti aranyéremek.

1847. évi. 14. sz.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

636/1899. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A nagyméltóságú földmivvelésügyi m. kir. Miniszter ur 1899. évi július hó 16-án ad 79564/1898. szám alatt kelt rendeletével a Tisza folyó Tisza-Keszi melletti szabályozási munkálataihoz

6365.3 m³ rőzse anyagnak; 7858 m³ trachit termés-kőnek;

1591.325 kgr. 20-as számú és 636.5 kgr. 38-as számú lágyított vassodronynak beszerzését engedélyezvén: ez anyagok vállalati uton való biztosítására az

1899. évi augusztus hó 14-én d. e. 10 órakor

alulírott m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni. Az ajánlatok, melyek a fenti anyagokra külön teendők és melyekhez az ajánlati összeg 5%-ának a helybeli m. kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló adóhivatali nyugta is csatolandó, az alulírott hivatalnál a fenti határidőig nyújthatók be; a később érkezett vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlati feltételek, a kötendő szerződések tervezete, valamint a szállításra vonatkozó részletes feltételek az alulírott hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők; ugyanott ajánlati minták is kaphatók.

Sátor-Alja-Ujhely, 1899. július hó 26-án.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet

Budapest, VII., Erzsébet-körut 27. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:

LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresetek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszer-vágást kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Báró Sztojanovits György földbirtokos, elnök, báró Ambrózy Gyula földbirtokos, gróf Bethlen Balázs es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Bély László országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika Gábor es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf Korniss Károly főrendiházi tag, földbirtokos, báró Nyáry Béla es. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf Ráday Gedeon földbirtokos, dr. Simay Aladár a „Magyar agrár és járadékbank r.-t.” gazdasági tanácsosa, dr. Tetétleni Ármin ügyvéd, Tahy István es. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, Zalesky Jenő földbirtokos, dr. Pajor Ignác földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

410. szv. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni, turia-remetei, rima-szombati és szatmár-németi-i osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1899. évi november hó 1-től 1900. október hó végéig szükségelendő

takarmány és egyéb czikkek

biztosítása tárgyában

f. évi augusztus hó 30-án délelőtt 10 órakor

írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog alólirott méntelep parancsnokságnál megtartatni.

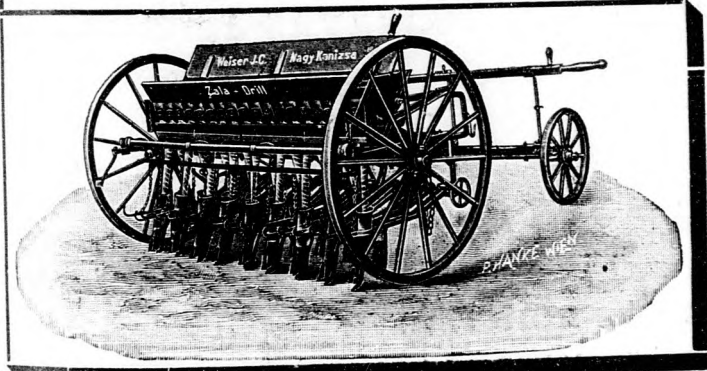
A szállítási feltételek, úgy az alólirott méntelep parancsnokságnál, mint az egyes teleposztályoknál megtekinthetők. Az ajánlatok szerkesztésére vonatkozólag felhivatik az érdekeltek figyelme a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Debreczen, 1899. évi julius hóban.

432

A debreczeni m. kir. állami méntelep parancsnoksága.

WEISER J. C. gazdasági gépgyár és vasöntöde
NAGY-KANIZSÁN.

Magyarország legjobb sorvetőgépe a

ZALA-DRILL.

KITÜNTETVE: 1897. Kishéri nemzetközi vetőgépversenyen, első díj: *állami arany érem*. Lévai nemzetközi vetőgépversenyen, első díj nagy üzemre: *arany érem*. 1898. Marosvásárhelyi kiállításon: *első arany díj*. Hódmezővásárhelyi vetőgépversenyen: első díj: *arany érem*.

Ajánlja továbbá: Perfecta, meritő korongos sorvetőgépeit, egytetemes egyes és kétvasu aczélekeit, az egytetemes ekékhez alkalmazható összes szerelvényeket, összes talajmivelő eszközöket, szénagyűjtőket, darálókat, járgányokat, rostákat és egyéb gazdasági gépeket.

A legújabb amerikai „Planet jr” rendszerű kézi kapáló és töltőgépe ára 10 frt.

✻ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ✻

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legökéletesebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, avasutállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

A legfontosabb védekező eszközök a szőlőpusztítás megakadályozására a

V. Vermorel villefranche-i

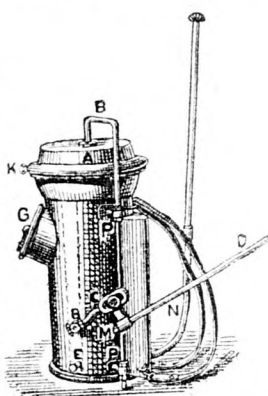
világhírű czég gyártmányai, melyek **kizárólagos** képviselői vagyunk Magyarországra.

AUSSIG!

Ia RÉZGÁLICZ

jegeczekben, vegytiszta a peronospora elleni védekezésre, általunk szállítva és igazolványunkkal ellátott küldeményeket a M. Á. V. körülbelül 40% díjkedvezményvel szállítják.

Szuperfoszfát,

kainit, chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammoniak, szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben ajánl a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, VI. VACZI-KÖRUT 21,

Részletes utasítások kívánatra ingyen és bérmentve.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)
ezelőtt PFANHAUSER & Co.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* BUDAPEST *
VII. ERZSÉBET-KÖRUT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)